

Pest protocol

Dit pestprotocol heeft als doel om alle leerlingen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Het is opgesteld om adequaat te kunnen reageren op situaties waarin een leerling wordt gepest of pest. We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor leerlingen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken.

Er heerst een open sfeer, waarbij het onderlinge contact tussen de leerlingen wordt besproken met de leerlingen zelf, de ouders en binnen het team van de school.

Ieder kind heeft recht op een fijne schoolperiode.

Dit pestprotocol vormt de verklaring van het team van de school, waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Onze uitgangspunten:

1. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
2. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Met het ondertekenen van het protocol laten alle betrokken partijen zien, dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
3. Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

De vijfsporenaanpak

De Meander handelt middels de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school.

- De school zorgt dat de medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.

- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden.
- Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag.

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt.

- Het probleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Het aanbieden van hulp door de leerkracht of een specialist van buitenaf.

3. Het bieden van steun aan de pester.

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.
- Het aanbieden van hulp (desnoods verplicht) door de leerkracht of een specialist van buitenaf.

4. Het betrekken van de middengroep bij het pesten.

De leerkracht bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle kinderen en die van de school hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De leerkracht komt hier in de toekomst op terug.

5. Het bieden van steun aan de ouders.

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.

- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.
- De ouders van kinderen die gepest worden, kunnen er moeite mee hebben, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter, een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een (sociale vaardigheids-) training aan bijdragen.

Preventieve maatregelen

1. Elke leerkracht bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de leerkracht in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

2. Het schooljaar start met de Gouden Weken waar groepsvorming en regels/afspraken in de klas centraal staan. Een goed begin is het halve werk. Dit geldt zeker voor de groepsvorming aan het begin van het schooljaar. Het groepsvormingsproces begint na een vakantie weer helemaal opnieuw: de leerlingen verkennen elkaar, de leraar en de regels. De eerste weken van het schooljaar zijn daarom ontzettend belangrijk voor het creëren van een goed pedagogisch klimaat in de klas.

Na elke vakantie doorloopt een groep bepaalde fasen in het proces van groepsvorming. De periode na de kerstvakantie noemen we de Zilveren Weken. Met name de fase van 'storming' kan in deze periode weer zorgen voor onrust in de groep. De Zilveren Weken zijn bij uitstek geschikt om weer extra aandacht te besteden aan de dynamiek in de groep. Gebruik deze weken om te werken aan een positieve groeps sfeer en veilige groep waar iedereen de rest van het schooljaar profijt van heeft.

Groepsvorming verloopt in vier verschillende fasen;
Forming / Storming / Norming / Performing

Tijdens forming leren de kinderen elkaar en de leerkracht kennen en stellen de klas gezamenlijk nieuwe regels op. Samen stelt de klas vast wat ze belangrijk vindt, maar ook hoe ze kunnen reageren als een kind de regels overtreedt. Het is ook de periode dat de kinderen nog een beetje afwachtend zijn. Ze kijken nog de kat uit de boom. En juist door in het begin al de regels af te spreken, zal de volgende fase rustiger verlopen. Deze "Gouden Regels" komen in de klassen te hangen in gouden lijsten.

Na die kennismaking, breekt de storming aan. Tijdens deze fase worden de verhoudingen duidelijk. Dat verloopt niet altijd even soepel of rustig. Dit noemen we daarom ook de conflictfase. Leerlingen zoeken de grenzen op om te ervaren waar die ligt. Ze kijken – soms letterlijk- wie de sterkste is. Er worden grapjes gemaakt. Dat zorgt voor botsingen en wrijvingen. Die onrust is niet altijd de makkelijkste fase voor de leerkracht. Maar het helpt als je weet wat je kunt verwachten en als er eerder afspraken zijn gemaakt met de klas waar je op terug kunt vallen. Het is belangrijk deze fase goed te begeleiden.

Tijdens de norming zijn de verhoudingen duidelijk en leren de kinderen elkaar steeds beter kennen. Ze gedragen zich volgens de regels die gezamenlijk zijn afgesproken. Als leerkracht is het belangrijk dat je daarbij ook het goede voorbeeld geeft. Is bijvoorbeeld afgesproken dat niemand wordt buitengesloten, geef dan zelf ook aandacht aan dat kind dat je lastig vindt.

Na ongeveer zes weken bereikt de klas de performing fase. De klas vormt een eenheid en werkt samen op die manier die kenmerkend is voor deze groep. De rust is teruggekeerd, maar lang niet altijd blijvend tot het einde van het schooljaar, want soms verandert er wat in een klas. Bijvoorbeeld als er een nieuw kind komt of een andere leerkracht. Uit onderzoek blijkt dat de groep weer een aantal stappen terug gaat om de fases opnieuw te doorlopen.

3. Het hele jaar door is er aandacht voor het creëren van een positieve sfeer in de groep, denk aan complimenten geven, aandacht voor verschillen tussen leerlingen en het kunnen zijn wie je bent.

3. In de bovenbouw worden regelmatig klassenvergaderingen gehouden waarin verschillende zaken die spelen besproken kunnen worden.

4. Indien een leerkracht daartoe aanleiding ziet, besteedt hij/zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.

5. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de leerkracht worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de leerling die pest als van de leerling die gepest wordt.

HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN

A. De leerkracht

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de leerkracht eerst met de gepeste en later met de pester apart. Vervolgens organiseert de leerkracht een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De leerkracht neemt contact op met de ouders van de pester en de gepeste en betreft hen bij de oplossing;
3. De leerkracht bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt; gele kaart (zie protocol waarschuwingskaarten)
4. De leerkracht praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
5. Indien het probleem escaleert, meldt de leerkracht het gedrag aan de zorgcoördinator en binnen het team van de school, bij een vergadering. Ook is de directie hiervan op de hoogte. Hij/zij overhandigt hen het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.
6. Indien het probleem escaleert (zie 5) worden de ouder(s)/verzorger(s) op de hoogte gesteld en zo nodig betrokken bij het vinden van een oplossing.

B. De zorgcoördinator en directie

1. De zorgcoördinator en/of vertrouwenspersoon kan in onderling overleg, de rol van de leerkracht overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. Hij/zij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel driedelig, namelijk:
 - confronteren
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij bepaald gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Hij/zij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis.
6. De zorgcoördinator/leerkracht/directie stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject. (protocol waarschuwingskaarten)
7. Hij/zij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij/zij koppelt alle informatie weer terug naar de leerkracht.

C. Protocol waarschuwingskaarten

Dit protocol 'Waarschuwingskaarten' bestaat uit drie fases:

Fase 1: Preventief werken aan gedrag; pedagogisch klimaat, klassenmanagement, groepsvorming.

Om gedrag als signaal te zien voor eenondersteuningsbehoefte, moet 'de basis' op orde zijn.

Die 'basis' is Fase 1 van dit protocol; preventief werken door te zorgen voor een sterk pedagogische klimaat, een goed klassenmanagement en het actief doorlopen van de fases van de groepsvorming.

M.b.t. de concrete invulling mag er per leerkracht, per groep en ook per schoolnuance verschil zijn.

Fase 2: Signaleren van grensoverschrijdend leerlinggedrag, planmatig werken aan gedragsverandering & communicatie. In Fase 2 is omschreven wat we verstaan onder, en hoe te handelen bij, grensoverschrijdend leerlinggedrag. Hoe ga je als leerkracht oplossingsgericht aan de slag met grensoverschrijdend leerlinggedrag? Hoe bouw je het gedrag dossier op in ParnasSys? Wanneer worden ouders/IB/directie in het proces betrokken? Etc.

Fase 3: Procedure bij schorsen en verwijderen. Wanneer het gedrag van de leerling onvoldoende te beïnvloeden is middels de oplossingsgerichte aanpak van Fase 2 en de orde, rust en veiligheid in de groep in het geding is, volgt de procedure van schorsen en verwijderen. In Fase 3 is omschreven hoe de procedure verloopt en wie, wanneer en waarvoor verantwoordelijk is.

Aanvulling Pestprotocol: Cyberpesten.

Preventief;

- In de groepen 6 t/m 8 wordt er stil gestaan bij de week van Mediawijsheid (november).
- In de week van Mediawijsheid ontvangen ouders van groep 6 t/m 8 een mail met informatie over dit onderwerp.

Cyberpesten gebeurt vaak buiten de school. Het ruziën en pesten kan zich op school voortzetten. Schoolresultaten kunnen hieronder lijden en er kan een onveilig klimaat ontstaan. Dit protocol stuurt aan op een integrale aanpak in samenwerking met de ouders.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten: anonieme berichten versturen via Whatsapp en SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping en het versturen van een e-mail bom.

De effecten van cyberpesten kunnen aanzienlijk zijn. Wanneer de leerkracht merkt, dat er door leerlingen uit zijn/haar klas thuis gebruik gemaakt wordt van chatprogramma's zoals o.a. Whatsapp, Facetime, Snap, Tiktok of er email-contacten tussen leerlingen zijn, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen én risico's hiervan.

Bij cyberpesten dienen ouders eerst onderling met elkaar in gesprek te gaan. Cyberpesten gebeurt buiten school om en ouders zijn degene die de kinderen voorzien van digitale middelen. Mochten ouders bemiddeling nodig hebben dan zal school ondersteunen. Ook als wij zien dat het cyberpesten effect heeft op de leerlingen binnen de klas zullen wij dit bespreekbaar maken met de leerlingen en ouders.

De teamleden van De Meander streven er naar om (digitaal) pesten te stoppen, of liever nog te voorkomen.